

Előfizetési díj:

Postán vagy Pécsen házhoz küldve: egész évre 5 ft., fél-évre 2 ft. 50 kr., negyed évre 1 ft. 25 kr. egyes számú levele megjelölés nélkül nem számít. Egyes számok kaphatók Weidinger N. könyvkeres. (Széchenyi tér).

PÉCSI FIGYELŐ.

Hirdetések ára:

Egy négyhasábos petit sor egyszeri megjelenésért 3 kr. többszöri megjelenésnél árleengedés adatik. Minden hirdetés után 30 kr. bélyeg díj fizetendő. A nyitól tér 1 petit sora 10 kr. A hirdetési díj előre fizetendő.

Szerkesztői iroda:
Ferenciek utca 22. sz. I. emelet.
Kéziratok vissza nem küldetnek

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők. Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városi épületben, Lill János úr a budai külvárosban, Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, és Fesztl Károly úr könyvtűző üzletében, Király utca (nemzeti kaszinó épület), valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Kiadó hivatal:
Taizs Mihály nyomdájában
Majláth-tér 22. szám alatt.

Az a rosz példa felülről.

Nézzünk kissé szét a mai nap társadalmában és hasonlítsuk össze minő volt harminc év előtt, lehetetlen el nem borzaduunk annak súlyosságától, azon undok büntetőtől, melyet felületes gondolkodók a civilizáció járulékaiként állítanak, mert tagadni nem lehet, hogy a közművelődés ezen idő alatt haladt, nem ugyan azon arányban, mely kívánatos lenne, mely a reá fordított költségeknek megfelelően, de haladását lépten nyomon, még a bűnök nemeiben is fel kell ismernünk.

A napi sajtó immár nem képes feljegyezni a rokon-apa-anya-hitvestárs-gyermek-rabló-és más gyilkosságok, önkivégzések, tolvajságok, lopás, rablás, csalás, sikkasztás, zsarolás, vesztegetés, hamis esküvés és hitszegések, okirat és pénzhamisítások, alig elszámálható különemű büntettek hosszú, soha fogyatkozásban nem lévő sorát, azok immár hatást sem idéznek elő, a közönség áttér felettük a napirendre, ugys tudja, hogy a holnap többszörösen ismétlődni fognak.

Ki az, ki mai társadalmunktól az erkölcsös és vallásos élet, az erény és becsületesség, az őszinte egyeneslelkűség, a szerény munkásság, az igazi érdem, a törhetlen hűség, a feláldozó hazaszeretet, az elvhűség jutalmazását remélhetet? — midőn naponta látja, hogy leszámítva a nem eléggé óvatosak elbukását csakis a szerénytelen tolakodás, az álnok kétszínűség, elvtagadás, ármány, önzés, csalás, vesztegetés, ledérség, nagyhangu dicsekvés, hittagadás és áru-lás aratja az arany kalászokat, midőn látja, hogy társadalmunk lenézi az erényt, megtagadja az igaz istent és imádja az arany borjút!

Mily kevés mai nap azon szárnyra eresztett felnőtt ember, ki becsületes munka, szorgalom és takarékoság

utján indulna anyagi jövőjének megalapítására. Az alig az iskola porát lerázott tanuló, az inasból felszabadult legény, az apai gazdaságban élő földműves fia azonnal a magasba kívánczik gyenge szárnyaival, az egyik nagyhatalmu, befolyásos, dús jövedelmű hivatal, egy sereg munkás feletti rendelkezést saját kényelmére kíván a másik, a harmadik restelli a munkát, nem adja azt meg, vagy nem kellőleg a termék anyaföldnek, mely viszont nem adja meg a bő aratást annak, ki munka helyett koresmákban, vásárokon dorbézolva tölti a drága időt.

Alapos tanulmányok, sok évi gyakorlat alárendelt állásokban képezték régebben a jó, hasznavehető, becsületes tisztviselőt; most az iskolákon átkoválygott, számos esetekben abból is kirugott fiatal ember csak pártfogása legyen az elhatározó helyeken, megtéttik azonnal szolgabíró, törvényszéki vagy járásbírónak, alispánnak, tanácsosnak sat., adnak melléje száraz dajka gyanánt egy többé kevésbé rutinizott hivatalnokot azon hivatással, hogy végezze ő a munkát csekély évdíj mellett, ez azután vagy felhasználja állását tiltott utoni vagy szerzésre, vagy ha ezt nem teszi, vagy nem teheti, elveszti kedvét a munkához, megrestelli a teherhordó számár szerepét, a hivatalos teendőit pedig dökögnek, — ibant, qua poterant — mint a tapasztalás igazolja.

De nem csak az iskolából vétettek sokszor a főtisztviselők, előkerülnek azok másuttan is, pártfogás mindent megtehet, így egy hívei által kicsapott papot ismerünk, kit Kerkápoli protectioja adófelügyelővé avaszirozott, de ki győzőnélszámálalni a hasonló esetek ezreit, nem egy hírlapi cikk, — foliánsok kerülőnek ki e sorozatból.

Az iparos és kereskedő ritka esetben alapítja szerencséjét becsületes szorgalomra és takarékoságra,

— humbug — szédelés itt a jelszó, a hamis bukások képezik a vagyonosodás phasisait, a ki okosan mentül többször vagyombukást tud rendezni, a mellett hogy mindig pazarul élt, még prédára is tud szert tenni a megcsaltak rovására.

Nézzük a mai kor önző, kétszínű emberét, azt látjuk, főtrekvése felebarátját megcsalni, kijátszani, titkát kilesni, gyengéit híresztelni, rágalmazni, becsületében gázolni, családi boldogságát feldolni, gyonyerétől megfosztani, a hit, reményesség és szeretet érzetét kebléből kitépni, — ne legyen ő sem jobb a többinél, legyen rosszabb a vad henyénánál, legyen emberré, — ki embertársát felfalja.

Hová lett a szülői, gyermeki, testvéri, rokoni és baráti szeretet, mely az önfeláldozásnak oly sok és szép példát adta? — A hálátlan gyermek keseríti szüleit, mert nagyon soká élnék s ő nem juthat az elég korán elpazarlandó örökséghez, másutt egy szivtelen apa vagy anya megöli gyermekeit, hogy gondja ne legyen rájuk, testvérek irigységből összevesznek az örökségen, álbarátok befognak kezességekre, miknek fizetés, tönkrejutás a vége, pénzen adják a szerelmet, a honarulás fényes hivatal és jutalomra tesz szert, az eskü, az istenre hivatkozás, arra használják, hogy az embertárs vagyontól, szabadságától, becsületétől megfosztassák!

Mi okozta ezen borzasztó erkölcsi sülyedést?

Az előhaladt műveltség bizonyosan ártatlan ebben, hiszen a műveltség terjedését éppen az ellenkező eredmény kíséri mindenütt e föld társadalmában, de nem érthetjük az általműveltséget a műveltség külmázat, mert ez igen veszedelmes.

Az a felülről adott rosz példa az, mely az általműveltségre, azután pedig ragadosságánál fogva valóban művelt emberekre is oly pusztító

hatásu, hogy az általános elmérgézésből a társadalmat csak egy idegrázó krízis mentheti meg.

A műveltség terjedésénél fogva, a napi sajtó termékeinek elterjedése, a könnyű olvasmányok iránti előszeret, a közlekedés könnyűsége nem engedi meg már mint hajdan, hogy a felső körök rosz példái, titokban maradjon a társadalom előtt, — az önkény, és azután bekövetkezett önző pártpolitika ugy akarta, hogy az erkölcs megmetyeltesse, hogy ezeryi ezer vak eszköz teremtesse, hogy az erkölcsi érzet, a hazaszeretet elfojtassék. — Ezért kaptak a hazaárulók fényes jutalmakat, ezért utaltattak a hazavédői a koldustarisznyára. — A választási visszaélések, a vérengzések, befogatások, bírósági és hatósági üldözések szentesítése, a választói jegyzékek hamisításának elnézése közvetlen befolyással voltak az embervásárlással egyetemben a nép erkölcsének megrottására.

A „haza bölcének“ kereszteltettek azon kiváló ferfiut, ki 1866-ban önbizalmatlanságból megtagadta 1861-ben vallott főelvt; „Messias“-nak kiabálták ki azt, ki folytatta az elvtagadást 1875-ben, hogy a hatalomra jusson; javadalomhoz segítették azon nagy történetirót, — ki szép multját ezért megtagadta, — a hazáját lángolón szerető Böszörményi Lászlót, elmagyarázva a törvényt, engedték mátyrként börtönben elveszni. Érdem, tehetség, tudomány nélküli kegyenceket felemlétek kiváló közhivatalokra, de ki győzőnélszámálalni mindazon felülről adott rosz példát!

Vagy talán a lánchidrésvény, a temesvári fa, a keleti és görbe és számos más vasutak, a bankügyi kölcsönök geschäftjei, le egészen a felmentést nyert pest-flumei hajógyári kölcsönültetig minden nyom nélkül maradtak a társadalomban?

nem egy elfojthatlan hang. Ajkaimon önkénytelenül kiejteték e szavakat: „Mari, Mari, én szeretlek s ezt meg is kell neked mondanom, mert különben megőrülök!“

Mari hosszasan, merengve nézett réám, aztán sirva fakadt s mondá: „Köszönöm Henrik!“

Boldogságomban az egész világot szerettem volna megölelni. Szüntelen két szó, — nem... két hymnus zengett fülemben: enyém, tied!

E pillanatban rárohant az ügyelő. Az ég szerelmére, menjen már ki a szinpadra; nem hallotta, hogy a végszót elmondták már? S ezzel nem a legkiméleteseb modorral kitölt a kuliszák mögöl. Én komédiás voltam, ő komédiásnő, és mi — komédiát játszottunk.

„No most mutasd mit tudsz, vagy szakadj bele!“ hangzott fel bennem igazított lelkem szava, — s én játszottam. De hogyan? azt ne kérdezzétek!

Midőn az előadás végétél az öltöző szobát elhagytam, az odavezető folyosón két katona tiszt lépdelt előttem. „Valóban“ mondá az egyik, ez a K... (ez én voltam) ma úgy játszott mint egy medve.“

Jöttek, mentek a napok, s mi szeretők egymást. Én elfelejtettem az egész misériát és boldog voltam. Reggel a próbán találkoztam vele, délután meglátogattam s este együtt játszottunk. „Azért is játszanak azok oly élethűen egymással“ — mondá orffutoritva a köpöcs patikáriusné. Fölöttem azonban virult a tavasz s a boldogság örömvirágai egyre nyitlak számomra.

Egy napon magához kéretett az igazgató. Komoly arccal fogadott.

„K... ur, önek viszonya van H... kisasszonnyal?“

„Ha tudni akarja, igen. Én szeretem Mari!“

„De ezt én nem tűrhetem.“

„Eh, mi köze van önek ahhoz, uram!“

„Mi, mi? ... nagyon sok uram!“

„Sugyan miért, ha szabad kérdenem?“

„Azért, mert e viszony ártalmára, kárára van ütletemnek.“

„Óhó! ugyan hogyan, ha ismét kérdenem szabad?“

Szervezhetik most már a végtelenségig az ellenőrséget, növelhetik a burokratikus retortákat az állam és közigazgatás ügyeiben, de a sikkasztások azért mindegyre szaporodni fognak ugy a köz, mint a magán vagyron körül, csak újabb és complicitabb módokat fog a leleményesség használni, hogy, habár csak ideig óráig, célt érjen.

Vagy azt hiszik talán, hogy a „mától holnapra“ megélhetés — az „utánam vizözön“ maximája, mit felülről látnak, nem ragalt el alá felé? Figyeljenek csak azon számos sikkasztókra, kik takargatják ugyan a míg lehet büntényüket, de mit sem törődve azzal, hogy Damokles kardja fejkük felett egy vékony hajszálon függ, — sokszor a szökést sem kísérték meg, mert már nem is tartják szegyennek az amúgy is rövidre szabandó bürtönbüntetést, azután pedig nem törődnek vele, ha ujjal mutatnak rájuk, — hisz ez már magas ranguakon is megtörtént, vagy legalább megtörténni kellett volna.

Az a fölülről adott rosz példa, az társadalmunknak főmetyele, és ezzel kijelöltük annak ovvosságát is.

A képviselőháznak első tanácskozási tárgya még a folyó hónapban a gyámügyi törvényjavaslat lesz, amelynek a közigazgatási bizottság által utjonnan átdolgozott szövege megküldetett a képviselőház tagjainak. A sajnós állapot, melyben az árvaügy vezetése az ország legtöbb megyéjében szilárd, arra indítá a belügyminisztert, hogy lehetőleg siettesse a gyámügyi törvény mielőbbi megalkotását.

Bécsből jelentik, hogy a magyar arany járadékkölesön kibocsátására megátétek az előkészületek, s a magyar állampapírok, s különösen a kincstári utalványok állandó magas árfolyama ennek kedvező előjelét szolgál. Az osztrák arany rente Párisban igen kedvezőleg fogadtatott s bizonyosnak tekinthető, hogy a magyar rente is hasonló fogadtatásra talál.

A román magyar vasúti csatlakozás felől Bukarestből írják: ismeretes, hogy Románia arra kötelezte magát,

„Mert a társulatombeli kisasszonyoknak csak a közönségnek s nem egyik másik színésznek szabad tetszeni.“

„Uram, ön egy nyomorult!“

„Fékezze magát, én igazgató vagyok. Én megtiltom önnek a kisasszonnyal való szerelmeskedést, mert ez által csak tanulmányaitól tartja őt vissza.“

„Talan bizony a játékréndet félti?“

„Ön felhagy e viszonytal, annál is inkább, mert egyik páholy bérnök B. gróf érdeklődik a kisasszony iránt.“

„Nekem mondja ezt!?“

„Ön mi akadályt sem fog utjába gördíthetni.“

„A fejét zúgom annak széylel, ki Marilhoz közeledni merészkedik. Jegyezze ezt meg magának uram.“

„Ezért lakoljon!“

Utánam becsapódott az ajtó. Ez embernek sokkal nagyobb szükség volt rám, semhogy részről valamért lakolhattam volna. Lelki föltalajona a csaló zsugoriság és jellemtelenség volt.

Igy mult el két hónap. Kezdet hideg lenni. Beállottak a novemberi fagyos napok. Mari szegény, ruhatára pedig nagyon hiányos volt. Meleg, bundás ruhákba burkolódzott mindenki. Mari egy könnyű fekete kendőben járt fel a próbákra. Ekkor vettem észre, hogy valami jobb ruhadarabja nincs. Ah, mit adtam volna akkor egy női köpenyért! De a kereskedők pénz akartak, pénzt, mely nem volt nekem.

Az idő mindinkább hidegebbre fordult. A szél kegyetlenül járta át Marinak pókhálószertü kendőjét. Nagyon fázott szegény. ... A „Tékozlót“ adtuk. Mari kigyult arccal jött a próbára s azonnal felém tartott.

E reggelen több nehéz női köpenyt vitt hozzá választás végett egy divattüzet segéde, kit ezzel egy „ismeretlen maradni akaró“ műbarát bizott meg. Mari visszatúsította az ajánlatot s kendőjében jött a próbára, pedig hideg, nagyon hideg volt. Midőn nekem nündez elmondá, szegény-érezet fogott el, mely gondolatokba merülve tekinték magam elé.

„Mi bajod?“ kérdé Mari.

„A te bajod az én bajom“ mondám szívszakgató megindulással. (Vége volt.)

FÁRKA.

Ha az élet . . . . .

Ha az élet poharaban
Több a méznel az üröm
Nem kelék ki a sors ellen, —
Édzett szívvvel eltűröm.

Zugolódás, panaszhang csak
Akkor tör ki ajkamon
Ha könnyezem téged látlak,
Téged én jó angyalom!

Kulesür József.

Egy komédiásnő.

— Elbeszélés. —

Marinak hívták s a mi társulatunknál a szende szerepeket játszotta.

Hogyan, miként került a színészethez, annak története ép oly közönséges, mint szomorú. Anyja szegény lévén, jóakarói és barátói azt tanácsolták, hogy leányát s színészethez szentelje. Egy lelkiismeretlen s tönkrement színész, ki fiatal tehetségek felfedezése s azoknak a félrevezetett és elámitott szülő részéről hozott kisebb nagyobb áldozatokért való kiképzetésével foglalkozott, ajánlotta őt igazgatóknak. Ez örvendett az öleső tagnak, mert mint kezdő csak igen csekély honorarimura tarthatott igényt. Így jött Mari a mi társulatunkhoz.

Társulatról szólván, meg kell jegyeznem, hogy az alatt vagy tizenkét, minden tisztességes társaságból kikopott komédiást érték, kik közé véletlenül jutottam én, midőn világág mentem a keblemben érzett lelkesedés tüzeire élesző elemet keresni.

Midőn Mari társulatunkhoz csatlakozott, ugy tetszett nekem, mintha egy májusi hajnal viradt volna ránk. E lány valóban azon megható s elragadó szépségekhez tartozott, kik előtt még az ilyen alásülyedt lények is meghajolnak s melyhez még a bűnös gondolat sem mer közelíteni. Szegény jó anyámnak van egy régi híres képirótól festett madonna képe szobáskájában. E kép olyan jóságos, szelid

és mennyei arcot ábrázol! Teljesen e képhez hasonlított Mari. Aranyzőke haj kerít körül halványpiros arcát, mintha csak napsugarak estek volna egy fésző rózsabimbóra. Ki kristálytisza, kék szemébe tekintett, az sohasem felejthető el az elvarázsló pillanatot. Ha lehetett szivhatam, úgy éreztem magam, mintha a tavasz ilatárjától ittasultam volna meg. Ha mosolygott, akkor Mirza Saifi keleti dalairól álmodék.

Ő volt az egyedüli tiszta, szeplőtlen e bukott angyalok közt; lilium körök és tövisek közt; egy tündér alak az „ezer egy éjszaka“ regéből.

Már néhány nap után megszerettem őt, eszményképeimet benne találtam megtestesítve, s ő volt nekem a művészet geniusa.

Igy egy napon Schiller „Haramiái“ adtuk. Én istenem, minő előadás volt ez! Minő jelmezektől, minő kostümben adta intrikusunk Mór Ferencet! Egy lángpiros, élül bóbítás, hátul copfos, kopott parókát huzott kopasz fejére. A costume pedig állott: fehér harisnyák, vörös nadrág, fekete mellény és — halljátok csak Schillernek tisztelői! — egy frakk, tulpiros butorszövetből! Ezeken kívül aztán még egy borvirágos orrot, haspárnát és egy püpot alkalmazott magára.

Ily maskirozással játszotta ez 5 láb magas szörnyeteg Mór Ferencet! No de szerencsére az arany arany marad, ha sárba esik is. Mi többiek pedig cifrábnál cifrábn lovag jelmezekbe voltunk bujtatva, melyekben egyébiránt rendszeren szokták a haramiákat adni. Mindezt látva megbotráncokzás és oly undor fogott el, hogy csak nagy nehezen tudtam magamat a „fellépésre“ elszánni.

Hova tűntek a művészetről, komoly ihetről s a szent hivatásról alkotott álmain? A művészetnek e papjai, mily szánalomra méltó, semmlrevaló komédiások voltak! Oda lett a lelkesedésem, oda minden illuszióm!

Mari Amália szerepét adta. Láthatólag elfogult, levert volt; ugy gondolkozott-e mint én?

A Ferencet való kerti jelenet után a kuliszák mögé lépett. Én egy diszletre tá-

maszkodtam és némán engedtem át magam a benyomásoknak, melyeket bennem megjelenésének kellemé keltett.

Hozzám jött és kezét nyujtá nekem, mely reszkett az enyémben.

Rátekinték, szokatlanul izgatottnak látszott.

Szeméből egy köny pergett le, mely onnan az ajk széleig egy csillogó barázdát hagyott az arcfestéken.

Leány! — szóltam hozzá — téged is megragadott a csalódásnak borzasztó ördöge és megszentelenteitette a te istenedet is, kinek oltárt emeltél szivedben! A te eszményképeid is hitvány rongyokba foszlottak, mint az enyéimék? Te is belátod, hogy itt minden van, csak művészet nincs s hogy az illetet és hivatást akárhol csak a színháznál nem ismerik? Igen, igen, nézz oda, ez a mi művészetünk, egy alaváló komédiás banda, ime Mór Ferenc, ilyenek a művészet papjai?!? E helyzet elviselése nem is oly nehéz mint nekem. Leány, feszítsd meg erődet, tartsd fen magadat a felszínen, uszszál a tiszta hullámokban, vagy különben lassan elmerülisz mint ezek, és elaljasodol, mint ezek!

— Ne beszéljen így — susogott Mari — én kimondhatlanul szenvedek. Lázás ingerültséggel szorította meg kezemet. Ütəri hevesen lüktettek.

Kigyuladt arcára s könyben uszó, szelid szemébe tekinték.

Kín bitandjával lármozott Mór Ferenc. Én mitsem hallottam.

Két lépésnyire tölem Mór Ferenc undorító vonaglásokat produkált. Én mitsem láttam.

Változás! Egy legördülő diszlet lezszagatta kabátujjáról a csipkekézelt. Én mitsem éreztem.

A bensőmben támadt ezer hang mind-ettől elvonta érzéseimet.

Künn csak komédia és látszat, itt élet és valóság volt.

A mit éreztem az — szerelem volt, a mit láttam az — kedvesem volt, a mit hallottam az — szavainak zenéje volt.

Mi oly hamar vonzódtunk egymáshoz, mintha már régi ismerősök lettünk volna.

„Mari, én szeretlek!“ szólalt meg ben-

1878. augusztus 1-ig a plojst-prediali vasutat, mint a magyar keleti vasut esaklakozását kiépíti. E vonal kiépítése Crawley és társa angol vállalkozókra bízott. De már a múlt nyáron komoly vizslyok merültek fel a vállalkozók és a kormány közt a részletfizetések tárgyában. Az ügy választott bíróság elé került, mely a kormány javára határozott. Ennek folytán az építés igen lassan halad előre: a vállalkozók folytonos pénzajánlással küzdöttek a télen a vasuti munkások közt, kik bérüket nem kapták meg, komoly zavargások törtek ki. Minthogy komolyan attól lehet tartani, hogy a vonal a nevezett határidőre nem készül el, Zviedinek lovag a monarchia bukaresti képviselője utasított, hogy a Pratiann-kormányt ez ügyben interpellálja. Ez a múlt héten megtörtént, s a kormány nemcsak a legjobb ígéretek tette, hanem egy törvényt is fogadtatott el a kamrával, mely felhatalmazza őt, hogy Crawleynek a vonal kiépítésére 150.000 frank rendkívüli hitelt nyisson.

Az osztrák kormány a magyar pénzügyminiszter Bébesben időzősít arra használja fel, hogy a bankkredítés megoldása ügyében újabb tárgyalásokba bocsátkozzék a bank vezéreivel, nevezetesen az alkormányzók kinevezése és azon arány meghatározása végett, melyben az állam a bank tiszta uverességében részt veendő. Ha ez alkalomán sem sikerülne egyezsége jutni, fogja a kormány az eltérő szakaszokra nézve saját szövegét a reichsrath elébe terjeszteni. — Remélik, hogy a pénzügyi kérdésekben egyezsége fognak jutni, ellenben a szervezési kérdések nehézségekre fognak bukkanni.

A N. fr. Presse sürgeti a közös aktív elosztási kérdésnek megoldását. A múlt ősszel, ugymond, azt hozták fel a felszámolás ellen, hogy háboru esete a mozgósítás első költségeit az alapból kell fedezni eladás avagy lombardozás által. Ma azonban változtak a viszonyok. Mozgósításról ugyanis most már alig lehet szó s így a kormány nagyon jól tenné, ha ismét felvinné a tárgyalások elejét fonatát.

A keresk. és pénzügyi miniszter munkában szorgalmasan dolgoznak a kiegyezési tárgyalások alapját képező törvényjavaslatok előkészítésén, azaz hogy lefordítják az osztrák készítményeket. — A közvetett adók reformjait illető törvényjavaslatok s ezek indokolása, némely eke-kély részlet kivételével, majdnem teljesen készek. A quóta törvényjavaslat (?) előmunkálatai is közel állnak a befejezéshez. A bankstatutum végleges megállapítása céljából a két pénzügyminiszterium a jövő héten folytatja a tárgyalásokat. A kereskedelmi és vámszövetség szövege, valamint a részvénytársulatok és bizt. társulatok kölcsönös engedélyezéséről szóló tvjavaslatok előkészítve, s végül a kiegyezési tárgyalásokról szóló indokolás, mely 40 ívből áll, csak a min. tanács helybenhagyását várja. Így a kiegyezésre vonatkozó összes javaslatok (kivéve a Lloyd-társulatot illető, melynek alapvonására nézve a két kormány szintén megállapodott, de még bevárando a Lloyd-társulat nyilatkozata) oly annyira készen vannak, hogy a parlamentek összeülése alkalmával előterjeszthetőek lesznek.

Püspöki értekezlet fog tartani hírt szerint május hóban, mely a kath. autonómia szervezésének sürgetése telt javaslatokat tárgyalni fogna. Ezen hírt azonban az illetékes „Magyar Állam” alaplatannak mondja, mit igen sajnálunk.

Az adóbehajtás ügyében a pénzügyminiszter körrrendeletig felhívja a megyék közöségét, miszerint intézkedjenek, hogy azon szolgabírák, kik az adóknak végrehajtás utján való behajtását személyesen nem véghezvették, a kir. adófelügyelő tudtával megük mellé segédek (helyetteseket) fogadjanak fel, s ügyeljenek, hogy ilyenlélit alkalmas és szakavatott egyéneket válasszanak, mivel azok eljárásért felelősek, továbbá hogy felfogadott helyetteseiket a közigazgatási bizottságnak névszerint jelentés be: a közigazgatási bizottság pedig, ha annak szükségét látja, a felfogadott szolgabírói segédek (helyettesek) nevet, a megyei alispán utján, a szolgabírói járás minden községével tudassa.

Minél békésebb jelleget öltött Ignatieff utja, annál sürűbben jelentek meg a hadsereg fűlszerelésére vonatkozó rendeletek s annál idegesebb gyorsasággal készülnek a legvég-sőre. Az osztrák honvédség tábori egészségügyi fűlszerelése e napokban szűköltetett s azon kívül 1132 sebesült ví-vőre, 284 segédorvosra, 132 gyógyszerivő-re szaporították a meglevő személyzetet. Azontúl a mozgósítás gyors eszközzése végett összeiratott a lovák és kocsik tulajdonosainak száma mindenütt. — A javított Wernld-féle fegyver perenként 18 lövést ad s igen könnyen és gyorsan kezelhető. — A fegyverek átjávítása és kiserelése igen gyorsan eszközöltek. — A lovas útegrek nézve igen fontos intézkedések történtek: a ruházat megkönnyített s az újabb beosztás igen könnyűvé tette az útegek mozgékonyaságát és azt, hogy a háboruban a többi lovas csapatokkal kelető őszhangban működésük közre s e részben részletes utasítás bocsátott ki.

A közös hadseregben használatban levő Wernld löfégyverek javításáról írják, hogy a fegyverek elűstésére eddig négy tempó kellett, most a feltaláló javítása szerint csak három szükséges, a gyorsaság pedig tizenhárom lövésről tizenyolra fokoztatott perenként: továbbá a csapatgörgő és a töltenyűző emeltyűjének

megerősítése által elég felbuzni a kakast, hogy az elzáró henger kinyíllyék s így az elzáró töltény a töltési térből nagy rohamossággal kidobassék. E javított 1877-ki mintát a fegyverbizottság elfogadta s a yralog és vadászcsoportoknál fokozatosan életbeléptetni javasolta.

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház március 31-ki ülésén a miniszterelnök bemutatta az 1873. évben forgalomba hozott kincstári utalványok beváltására felveendő járadék kölcsönre felhatalmazásról szóló ő felsége által szentesített törvényt kihirdetés végett, mely azután az uszora korlátozása végett alkotott törvényvel együtt a förendház ülésében is kihirdetve lett. — (Véletlen esetből együtt lett hirdetve az uszora ellenes, és uszora kölcsön feletti törvény.)

KÜLFÖLD.

Az Ignatieff által szorgolt és sokféleképp módosított jegyzőkönyv végre aláíratott. Olyan hasznatlanság ez, minő a konstantinápolyi conferentia javaslata, az orosz azt állítja, hogy előnybe jutott vele, az angol is, ezek azt hiszik, hogy most már befojtvezik a lefegyverzés, az oroszok pedig, hogy felhatalmazást nyertek katonai hatalommal azonnal végrehajtani a conferentia határozatait. — Török részről jól megértették annak értelmét, hozzá is fogtak újólag a fegyverkezéshez. Az Al-dumán mintegy 160.000 fegyverest elhelyeztek Varna és Widdin közt, többnyire a kintnőb serezekből, szemben áll a Pruth mellett a 300.000 emberről orosz sereg, mely számban ugyan túlnyomó, de nem katonai érnyben, azonkívül a török hadsereg posztója igen előnyös a támadó orosz ellenében, minél fogva a török erő elegendőnek látszik annak visszautasítására. — Azonban a porta elkerülhetlennek tartván a háborut készült a végletekre, az europai egy mint ázsiai eszerekkel fegyvereztetnek és mozgósítatnak, az összeirt, de ki nem állított nemzetőséget kiállítják és fegyverrel ellátják. Ázsiából folyton át vonulnak a zászlóaljok a török fővároson át a Duna felé, legközelebb 20 zászlóalj, és 24 lovas század vonult át. A cserkeszek 20.000 kintnő lovasat adnak a seregbe.

Anglia az elutazott nagykövet helyett ideiglenes képviselőjévé Layardot küldi Konstantinápolyba, ezen választás általában helyeseltetett. — Layard Törökország meglehetős, annak viszonyai ismeretek előtte, mert ott kezdé diplomatiai pályáját s mint államtitkár a külügyek hivatalban is foglalkozott a keleti ügyekkel. Angliában ugy okoskodnak, ha nem sikerült is a békét biztosítani, a háboru kitörése még is elhalasztatott, ezzel pedig Oroszország kéntelen tovább is sok millió árán hadsereget fegyverben tartani s így önmagát megrontani, azonban másrésztől azt hiszik, hogy nem valószínűlten, mikép a porta megunva a halogatást maga lizen meg a háborut, mihez ugyan már a múlt év folyamán elegendő és elég indokolt oka volt a hitszegő álnok orosz ellenében.

A londoni jegyzőkönyv a hatalmak megállapodása szerent a portával közölteni fog azon felhívással, hogy a lefegyverzés ügyében alkudozást kezdjen Oroszországgal, mi azonban csak a Montenegroval való békekötés után fog bekövetkezhetni, ezen békekötés azonban nem halad előre és nem is igér sikert, mert a fekete hegyiek és bosnyákok újra kaptak orosz pénzt élemezésre és a háboru folytatására, mert különben éhen vesznek, kik nem munkából, hanem rablásból élni megszoktak. A török minisztertanács a jegyzőkönyv által teremtett helyzet felett ápril 4-én tanácskozásn elhatározta, hogy a török állam méltóságát látván a jegyzőkönyv által megtagadva, hozzájárulását megtagadja, és nem fegyverkezik le.

A török-montenegrói békeküldetésnek megszakadtak s a török minisztertanács elhatározta, hogy az összes mohamedán férfi lakosság felfegyvereztessek. Nagymennyiségű löszert küldetett Heregogynába és Boszniába. Achmed Monktár az anatóliai hadsereg főparancsnoka a nagy vezérkar és számos mérnökári tiszt kíséretében legközelebbi rendeltetés helyére megy. A páncélos hajóhad intézkedéseket tesz, hogy az első parancsra Szulina és Datum felé indulhasson. Továbbá őt millió török lívres papírpénz fog kibocsátanni, noha az agió már is 790.

A bosnyák küldetés Pétvárvan. Mult hó 21-én érkezett Bosniából egy küldetés az orosz fővárosba s feliratot nyújtott át Gortsakoffnak, melyben elpanaszolják, mily iszonyú és nyomorúságos az ő helyzetük; elnyomás, üldözés az ő sorsuk századok óta; elmondják, hogy ipeki patriarkatusuk 1767-ben eltöröltetett s azóta nincsenek papjai, mert a Konstantinápolyból küldött papokat meg nem értik az azok kirabolják, kiszívják, megrontják őket, követeléseik és erőszakoskodásaik megrontják az ő erejüket. Elmondják, hogy talajuk termékeny és mégis inség, éhség és nyomor a mindennapi kenyérük; ítlik, nyomorekká teszik őket, elrabolják, megbecstelenítik leányaikat. Ezzel bég 102 szerb leányt tette erőszakot. Panaszaik s tanuvalomásaik a bíróság előtt semmit sem érnek; templomba csak éjjel járhatnak, halottaikat csak este temethetik el; mert a törökök a halottas kíséretet megronhanják, a koporsót feltörrik s a holttestet sárba dobálják; a keresztény templomokban nincs harang; mert a törökök nem engedik meg, hogy szabadon imádkozzanak istentükhez, törökökké akarják őket tenni, ők azonban szűkebb sa-

gaskoznak atyáik hitéhez. Ennélfogva másfél millió bosnyák könyörög a cár előtt megmentésért s kér közigazgatási önkormányzatot, az ipeki patriarchatus visszaállítását és azt hogy papjai és birük a népből vétesseken. Inkább el akarunk veszni — ugymond — mint tovább viselni a törökök és ránk erőszakolt papok jármát. (Ezen küldöttséget és feliratot is ugy rendelte meg Gortsakoff orosz rubelek előleges lefizetése mellett.)

Belgrádon ápril 2-án a katonai takerdő alkalmával az olasz konzulatus ablakait verték be. A kormány sajnálkozásait fejezte ki ezen pajkosság felett, melyet két külföldi gyermek (?) követelt volna el.

A romániai senatus feloszlata, a követek kamarájának ülészaka bezárva lett ápril 4-én egy fejedelmi leirat felolvasásával.

Görögországban a hadi tartalékok behívta, három gyakorló tábor alakítatik, hat Kruppféle ágyúval felszereltetett. A kamara május 7-re rendkívüli ülészakra ett egybehiva.

Az északamerikai szövetséges államok elnöke elrendelte, hogy a szövetség csapatai a Délcarolina fővárosa Columbiában elfoglalva tartott kormány épületekből vonuljanak ki. A csapatok teljes elhívását elhalasztotta, mert oly jelentést vett, hogy ezzel Délcarolina republikánusait súlyos helyzetbe juttatná, nem lévén más módjuk a demokratáknak — ott ugy nevezik a rabszolgaság pártolót, mint nálunk a reakció magát szabadelvűnek elkeresztelte, — ellentétlenül.

Nagy feltűnést okozott, hogy Bismarck herceg megrömlött egészségi állapota tekintetéből beadta lemondását a német birodalmi és porosz kir. miniszterségről. A császár nem fogadta meg el, de egy évi szabadság időt engedett. — Utódaul emlegetik Hobenlohe és Reusz hercegeket, gr. Stollberget, Camphausent és Moltkét.

Apróságok.

Husvétii szünnapokra szabadságot malmelükjainak a főmfti kiadta utasításait, hogyan mentegessék küldők előtt a betöltetlen váltó aláírását, hogyan ijessenek rájuk a honnyomorító bécsi egységek visszavetésének esélyére vonatkozva. — Az első szükséges volt, hogy a kormány felhasználhassa a pénzügyi ágban eshető kedvező hangulatot azonnal, még ismét el nem enyészik; — tehát a kedvező hangulatnak csak mulandóságára tudunk számítani, nem tartósságára; — a másika nézve azzal ijesztenek, hogy a vám és bank egység elvetése esetében lesz alkotmányválság, — provisorium, contumaciózis stb. — Az egyik ámitás, — a másika ennél is több — mert felségstérs.

Kérdem, — Tisza-Szell mikor voltak öszinték parlamenti nyilatkozataikban és tetteikben? — Talán akkor, midőn Tisza a határozati párt feje 1861 évben többségben lévő pártját a szavazásnál kisebbségbe hozta, hogy a kisebbség feliratát érvényre juttassa, és magát a jövőre ne tegye kormányképtelenné? — talán akkor, midőn 1872-ik évben a királyi palota átellenében Kossuth Lajos mellett tüntetett, és rövid időre reá Debrecentben a Kossuthhoz legközelebb álló függetlenségi pártot a legdurvább rágalomokkal illette és ezzel magát felléle rehabilitálni igyekezett? — Vagy talán Szell volt öszinte akkor, midőn mint pénzügyi előadó a deákparti kormányok alatt arra vállalkozott, hogy rózsaszínben tünsese elő a desperát, — kamatokat és gyümölcs-telen kiadásokat uszoras kölcsönökkel fedező garázdalkodást, és midőn ezt már takarni nem lehetett, vállalkozott a pénzügyek rendezésére, — a haza megmentésére csak azért, hogy a garázdalkodást folytathassa, adókat emelhesse, új kölcsönöket felvehessen stb? — Bizony ily előzmények után alapos a gyanu, hogy csak azért történt lóhalálában a kölcsön meghatalmazás megszavazása, hogy mindenképp előt Rothschild vegye reá a bécsi bankot, mikép fogadja el bank aligazgatónak Móricz Pált 12000 forint évi fizetéssel, és másodsor, hogy a kiregész elfogadása előtt, vagy el nem fogadása esetében is legyen pénz hadi célokra is.

Fenyegtetnek felsőbb utasításra a minden szolgálatra kész kormányparti képviselők az alkotmány felfüggesztésével, ha a vám és bankügyi egység nem fogadtatnék el. — Ugy emlekezem 1867-ik évi június 8-án a királyi ország-világ előtt megesküdött a magyar alkotmányt magukban foglaló törvényekre, hogy azokat mind maga megtartandja, mind mások által megtartatni fogja. — A kik tehát alkotmányválsággal fenyegtetnek vádolják a királyt, gyanusítják alkotmány felfogatási és esküszegési szándékkal, ez pedig nem kevesebb mint felségstérs, felhívjuk a kir. főügyészt és a többi kir. ügyészt járjanak el kötelességükben mindenki ellenében egyaránt, mert a felségstérs a kormánynak és kormánypartinak sincsen megengedve.

Hogyan is lehetne ezen vészmadaraknak hitelt adni? Csak tevék le a szűgyenteljes gyávaságot és óvják meg mindenképp hazánkat az Ausztriától függéstől és lealázástól, nem lesz szükség sem felségstérvé, sem hazaárulóvá lenniük, csak vessék el bátran a hazanyomorító egyezményeket, megfogják látni, hogy a hazai alkotmány általa csak erősödik, a legkisebb csorbát sem szenvedni, a király jobban vendéi a magyar alkotmányt, mint ők most róla feltételezik, — vagy

úgy — akkor persze nem számíthatnának a hazarontó szavazat megjutalmazására?

Azután eltekintve attól, hogy nem hiszem az alkotmányválság bekövetkezését, mit ártathatna meg körülményeink közt a provizorium? — Megpróbáltuk ezt, a legvadabb ostromállapottal — együtt nem rontott negyed annyit, mint a tiz éves deákparti kormányzat, nem rontotta meg annyira anyagi állapotunkat, erkölcsi tekintetben pedig épen maradt, ha ugyan még nem gyarapodott a társadalom, míg a deákparti kormányok és utána a fuzió az erkölcsöket végkép megméltelyezték. Vagy talán féltek ama 20—25 ezer munkakerülő ingyenélő sorsát, kiket deákparti kortes érdemekért, vagy nepotismusból sinecurákba behelyeztek és kiket most a hazaáruló s muszkavezetőkké egy pénz-tárból, az az adóexekúcióból táplált országos pénztárból élelmezni kell, hát ezekért áldoztassék fel a haza és munkás népének milliói! — G. J.

Mohács, 1877. Ápril 3-án.

A „Pécsi Figyelő” utóbbi (13.) számában Buhreg ur Mohácsról szigetünk véltágtára vonatkozó érdekes cikkeket közöl, a melyben felhozott egy pár körülményre magam is óhajtok némi észrevételeket kockáztatni.

Mindenekelőtt is üdvözlöm B. urat, mint olyat, kik mint látom szintén bele mer azon bizonyos barlangba tekinteni! Csak bátran! . . . Nem oly veszedelmes ám az, mint némelyek gondolják, — csak bátran bele kell nézni! . . . A község érdekében különben igen kívánatos lenne, ha az általános közönyösség mellett azon barlang reteggett lakói ellen minél többen is harcolnának!

B. ur azt mondja levelében, hogy: „a város részéről két uri egyéniség, mint városi képviselők részt vettek a (védgát-töltési) tanácskozásban, ezeknek uti és egyéb költségek fedezésére állítólag 600 frt a városi pénztárból ki is fizetett.”

Itt két fontos körülmény ragadja meg figyelmemet: 1-ör, hogy a városi pénztárból fizették a tanácskozó uri egyéniségeket, és 2-ör, hogy ezért 600 frtot fizettek azon tisztelt uri egyéniségeknek.

En, mint a városnak — bárcsak szűlletett (virilis) — egyik atya igen meglütöztem azon kijelentésen, miután én mindkét körülményt — ha az csakugyan igaz — a város iránti legnagyobb visszajelések tartom. — Ezért a dolgról biztosabb tudomást szerzendő, a városi pénztári kiadásokat magam is átnétem és — bár a hovaforrás iránti részleteket nem mindegyik vehetni ki határozottan, és ezért a fenti 600 frtról se tünik ki világosan: melyik tétel alatt lappangjon az? — mindnyájunk szegényezre ki kell mondanom, hogy városunk gazdálkodásában csunyább-nál csunyább dolgok történnék, — és hogy különösen három uri egyéniség tünik ki, kik a lefolyt években a község pénzében a legtöbbet turkáltak, t. i: Goócs Gyula, Koszits Szilárd és Stajevits Pál urak.

Egy kettő ezen igen tisztelt uri egyéniségek kivül is fel-felvillan ugyan; de a tételek és számokból úgy tünik ki, hogy városunknak különösen a három említett kedvence volt az, ki a helyzetet uralta. Hogy a hármas ligának melyikét illeti a főérdem, különösen a hirdett úrdalmi perben, bárha előttem kétségtelen: most nem vitatom; hanem hogy városunk nekik sokat köszönhet . . . azt kézzelfoghatólag bizonyították.

Es most elemezzük egy kissé a szigeti dolgot — a per befejezése után!

1-ör. Miután a sziget a városnak többé nem közös birtoka, hanem az illető egyes birtokosoké: ha azon birtokosok saját érdeklükben védgátot vagy bármit is építeni akarnak, azt megtehetik; de — a menyynyben az ebből származandó haszon az övék — a költséget is nekik kell fedezniük; s hogy tehát az ilyféle építkezésekre vonatkozó tanácskozmányokért a város bármily uri egyéniségeket is a saját pénzéből díjazzon — az előttem nem egyéb, mint az „enyim” és „tied” fogalmának szándékos összetévesztése.

Egyszerűbb képletben is kifejezhettem volna magamat; — de úgy hiszem ez is elég világos!

2-ör. Feltéve, de meg nem engedve, hogy azon uri egyéniségeket még is a városnak kellett volna fizetni: hogyan rughatott volna fel azon tanácskozmányi díj 600 frtra? . . . Goócs legyek ha megértem! — Vagy tán Amerikában volt azon tanácskozmány?

Es most beszéljünk egy kissé egyéb dolgokról is:

En pár évvel ezelőt felhivatván egy egész évig gondoztam a város kórházat, — és mikor az év befejeztével 150 frtos számlámat benyújtani bátorodtam, a nagyon tisztelt testület azt mondta, hogy — miután a város előre nem kötelezte magát arra, hogy fáradságomért megfizessen is: nekem nem tartozik; azonban mégis, méltánylatból, 100 frtot megajánl. Pedig — ismervén és tekintetbe vévén városunknak mind erkölcsi, mind szellemi nagy hátramaradottságát: a már beadott számlámon arra köteleztem volt magamat, hogy a nyerendő 150 frt egészen a mohácsi iskolai célokra fordítandom!!

Természetes, hogy az almozsnakép megajánlott 100 frtot a legnagyobb megvételssel utasítottam vissza, — és még ma is felháborodással gondolok vissza az oly képviselőtestületre, mely a munkát almozsnával méltányolja, holott a kétes, sőt néha botrányos jellegű dolgokra ezeket fecsere!

Ime! a fentiek közül egy-egy uri

egyének 2—3 napi sétálás és munkáért szó nélkül kifizetnek 2—300 frtot, mint megérdemlett; míg utóbbi esetben egész évi munkáért azt mondják, hogy: nem tartoznak és csak „méltánylatból” (kegyelemből!) akarnak nyújtani 100 frtot!!

Menjünk tovább: az újabb törvény szerint Mohács is tartozik községi orvost tartani.

Ezen állomásnak az új közegészségi törvények szerinti helyes betöltése egy egész embert igénybe vesz és összeül a böles képviselőtestület, és — a kórházi orvosi állomással együtt — megajánl a leendő községi orvosnak egész évre 300 frtot: tehát körülbelül annyit, a mennyit a tenti uri egyéniségek egyikének 2—3 napra fizet!

Kell-e nagyobb botrány?! —

Vagy menjünk még tovább: a tanítókat előszer hallom panaszolni, hogy havi díjaikat nem kapják ki; mert a pénztárnok azt mondja, hogy: nincs pénz. — A tornaiskola a mult télen hetekig zárva volt; mert nem volt futni való fa, se arra való pénz — Ha egy kis sár van, — a mellék utcákban térdig járunk; mert járdára való pénz nincs. — Sok egyéb kellemé meg, de nem lehet; mert — mert nincs pénz! — És miért nincs pénz? — Azért, mert az kell az uri egyéniségeknek!

Majd lesz különben szerencsem egyes tételek kioldozása által némely részletekkel is kedveskedni, hogy lássák: mily mélyen vájkálnak egyes uri egyéniségek, kik pedig itt mint tinnepekt tekintélyek szerepelnek, e szerencsétlen városnak csak nagy nehezen és gyakran csak dobszóval behajtható filléreiben! — hogy lássák: mily birka-tülelem és a jellemeik mily elfajulásá kivántatik ahoz, hogy az egyik talán nyomorog, de azért fizet és — hallgat: a másika meg csak a tarisznyáját tartja és — a markába nevet, hogy ily jó s jámbor fejős tehenre akadt!

Hanem, hogyha már az a nagyleltű közönség fizet, legalább gyönyörködhessek is azon, általa oly nagyon tisztelt tarisznyás uri egyéniségek kétségbevonhatlan életrevalósága felett, — legközelebb igen érdekes részletekről is fogok gondoskodni. — Serli Sándor.

HIVATALOS.

Hirdetmény.

Melynél fogva Pécs sz. kir. város hatósága részéről a Nmu. n. kir. hovédelm. Ministerium f. évi 4590/VII számú rendeletéhez képest ezenel közhírre tétetik, hogy az 1868-ik évi XL t. e. 36-ik szakasza értelmében a hadsereg kötelekében álló tartalékos legénység, tartalék kötelezettségeinek ideje alatt háromszori és egyenként négy-négy heti fegyvergyakorlatra lévén kötelezve, a f. évi ősi és kivételosen ott, a hol f. é. a legénység nagy száma miatt, az két fordában hivatandó be, a tavaszi fegyvergyakorlatokon, a már megállapított sorozat rende szerint megjelenni, s abban részt venni a következő tartalékosok kötelezetnek: a.) Az 1872-ik 1870-ik és 1868-ik sorozási évből s a védtörvény 21-ik szabálya értelmében felavatott mindazon egy évi önkéntesek, a kik tartalékbeli tisztekké lettek előléptetve. b.) A fentebbi pontban nem említett sorozási évfolyamok többi s szintén önkénytesekből előléptetett azon tartalékos tisztek, a kik hosszabb időre elhalasztatván teltleges szolgálatot teljesítést 7-évi tartaléki időtartam számukra nem maradt fenn, s így több fegyvergyakorlaton tartoznak megjelenni, mint a mennyiben sorozási éveket tekintve résztvenni kötelesek volnának. —

c.) Az említett tartalékbeli tisztek azon része, kik korábbi időben elmulasztott fegyvergyakorlatot tartoznak utánpótolni.

d.) Mindazon legénység (az örmesteri főlelé), a mely az 1872, 1870, és 1868-ik évi állítaskor soroztatott be, s jelenleg már a tartalékba van áthelyezve.

e.) Azon a tartalékba áttett egyévi önkénytes legénység (szintén örmestertől lefelé) a kik ugyan nem a fentebbi pontban említett sorozási évbőliek, azonban tényleges szolgálatukat hosszabb időre elhalasztották s számukra szintén nem maradt fenn az állítás évszámának s megfelelő sorozatos fegyvergyakorlati idő.

f.) A tartalékos legénység azon része, mely korábban elmulasztott fegyvergyakorlatot tartozik utánpótolni.

g.) A védtörvény végrehajtását tárgyazó utasítás 164-ik szakasza 4-ik pont a értelmében család tekintetből szabadságot legénység s különösen mindazok, a kik kivételosen négyheti katonai kiképzés után tartosan szabadságotlaltak.

A nyilvánossági joggal felruházott minden tanintézeteknél alkalmazott rendez vagy helyettes tanítókra, valamint tanulási pályájukat meg folytató tartalékos tisztekre és legénységre nézve az 1875-ik évben fűállott határozatok, a f. évi fegyvergyakorlatok tekintetében is érvényvel bírandaak. Ehez képest, minthogy a tartalékos és szabadságos katonák nyilvántartását tárgyazó utasítás 33-ik szakasza 3-ik pontja alatt kijelent esetekben, az időszi fegyvergyakorlatokról való felmentés csak is azon esetben engedélyeztetethik, ha a katonai igazolványi könyvvel s egyéb szükséges bizonyítványokkal felszerelt s kellően bélyegzett folyamodványok a behívási jegyekben kitűzött fegyvergyakorlat határideje előtt legalább is 14 nappal a nyilvántartás illetékes hadkiegészítési kerületi parnaksnághoz benyújtatnak, felhivatnak mindazon érdekeltek, kik a felmentésre nézve jogos igényel bírnak, hogy ebbeli folyamodványukat saját érdekükben a most jelzett idő alatt és inkább benyujtsák.

